



**A8-0413/2018**

29.11.2018

**\***

## **JELENTÉS**

a litvániai Ignalina atomerőmű leszerelését segítő támogatási program létrehozásáról (Ignalina-program), valamint az 1369/2013/EU tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2018)0466 – C8-0394/2018 – 2018/0251(NLE))

Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság

Előadó: Rebecca Harms

### ***Az eljárások jelölései***

- \* Konzultációs eljárás
- \*\*\* Egyetértési eljárás
- \*\*\*I Rendes jogalkotási eljárás (első olvasat)
- \*\*\*II Rendes jogalkotási eljárás (második olvasat)
- \*\*\*III Rendes jogalkotási eljárás (harmadik olvasat)

(Az eljárás típusa a jogi aktus tervezetében javasolt jogalaptól függ.)

### ***A jogi aktus tervezetének módosításai***

#### **A Parlament kéthasábos módosításai**

A törlést ***félkövér dőlt*** betűk jelzik a baloldali hasáb szövegében. A szövegváltoztatást ***félkövér dőlt*** betűk jelzik mindkét hasáb szövegében. Az új szöveget ***félkövér dőlt*** betűk jelzik a jobb oldali hasáb szövegében.

A módosítások fejlécének első és második sora a vizsgált jogi aktus tervezetének érintett szakaszára utal. Ha a módosítás már létező – a jogi aktus tervezetével módosítani kívánt – jogi aktusra vonatkozik, a fejléc egy harmadik és egy negyedik sort is tartalmaz, amelyek a létező jogi aktusra és annak érintett rendelkezésére utalnak.

#### **A Parlament módosításai konszolidált szöveg formájában**

Az új szövegrészeket ***félkövér dőlt*** betűk jelzik. A törölt szövegrészeket a **█** jel jelzi vagy azok át vannak húzva. A szövegváltoztatást a helyettesítendő szöveg törlésével vagy áthúzásával és a helyébe lépő új szöveg ***félkövér dőlt*** szedésével jelzik.

Ettől eltérően a szolgálatok által a végleges szöveg kialakítása érdekében bevezetett, kimondottan technikai jellegű módosításokat nem kell jelölni.

## TARTALOM

	<b>Oldal</b>
AZ EURÓPAI PARLAMENT JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁS-TERVEZETE.....	5
INDOKOLÁS.....	17
AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ELJÁRÁSA .....	20
AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA.....	21



## AZ EURÓPAI PARLAMENT JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁS-TERVEZETE

a litvániai Ignalina atomerőmű leszerelését segítő támogatási program létrehozásáról (Ignalina-program), valamint az 1369/2013/EU tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2018)0466 – C8-0394/2018 – 2018/0251(NLE))

### (Konzultáció)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2018)0466),
  - tekintettel a 2003. évi csatlakozási okmányra és különösen az ahhoz csatolt 4. jegyzőkönyv 3. cikkére,
  - tekintettel a Tanács vélemény iránti kérelmére (C8-0394/2018),
  - tekintettel eljárási szabályzata 78c. cikkére,
  - tekintettel az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság jelentésére (A8-0413/2018),
1. jóváhagyja a Bizottság javaslatát az alábbi módosításokkal;
  2. felkéri a Bizottságot, hogy ennek megfelelően módosítsa javaslatát, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 293. cikkének (2) bekezdésével összhangban;
  3. felkéri a Tanácsot, hogy tájékoztassa arról, ha a Parlament által jóváhagyott szövegtől el kíván térni;
  4. felkéri a Tanácsot a Parlammal való újbóli konzultációra, ha lényegesen módosítani kívánja a Bizottság javaslatát;
  5. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak.

### Módosítás 1

#### Rendelethez irányuló javaslat 1 preambulumbekkezdés

*A Bizottság által javasolt szöveg*

(1) A 2003. évi csatlakozási **okmány** az Ignalina atomerőműről szóló 4. jegyzőkönyvében <sup>(1)</sup> Litvánia kötelezte magát arra, hogy 2004. december 31-ig, illetve 2009. december 31-ig leállítja az

*Módosítás*

(1) A 2003. évi csatlakozási **okmány**nak az Ignalina atomerőműről szóló 4. jegyzőkönyvében <sup>1</sup> Litvánia kötelezte magát arra, hogy 2004. december 31-ig, illetve 2009. december 31-ig leállítja

Ignalina atomerőmű 1. és 2. blokkját, valamint ezt követően leszereli az említett blokkokat.

<sup>1</sup> HL L 236., 2003.9.23., 944. o.

az Ignalina atomerőmű 1. és 2. blokkját, valamint ezt követően leszereli az említett blokkokat. ***Az Ignalina-program jogalapját továbbra is a 4. jegyzőkönyv képezi.***

<sup>1</sup> HL L 236., 2003.9.23., 944. o.

### Indokolás

*Fontos hangsúlyozni, hogy a 4. jegyzőkönyv rendelkezései továbbra is a program alapját képezik.*

## Módosítás 2

### Rendeletre irányuló javaslat 2 preambulumbekkezdés

*A Bizottság által javasolt szöveg*

(2) A csatlakozási szerződésben vállalt kötelezettségeinek megfelelően, valamint az Európai Unió támogatásával Litvánia határidőre leállította a két blokkot, és jelentős előrelépést tett azok leszerelése felé. A sugárzásveszély szintjének folyamatos csökkentéséhez további munkálatok elvégzésére van szükség. A rendelkezésre álló becslések szerint 2020 után további pénzügyi forrásokra lesz szükség e cél megvalósításához.

*Módosítás*

(2) A csatlakozási szerződésben vállalt kötelezettségeinek megfelelően, valamint az Európai Unió támogatásával Litvánia határidőre leállította a két blokkot, és jelentős előrelépést tett azok leszerelése felé. A sugárzásveszély szintjének folyamatos csökkentéséhez további munkálatok elvégzésére van szükség. A rendelkezésre álló becslések szerint, ***és tekintettel a 2038-ra tervezett végső leállításra, 2020 után további jelentős pénzügyi forrásokra lesz szükség e cél megvalósításához. A leszerelési terv 2038-ig történő végrehajtásához az 1548 millió EUR összegű finanszírozási hiányt pótolni kell.***

## Módosítás 3

### Rendeletre irányuló javaslat 3 preambulumbekkezdés

*A Bizottság által javasolt szöveg*

(3) A rendelet hatálya alá tartozó tevékenységeknek meg kell felelniük az alkalmazandó uniós és tagállami

*Módosítás*

(3) A rendelet hatálya alá tartozó tevékenységeknek meg kell felelniük az alkalmazandó uniós és tagállami

jogszabályoknak. Az e rendelet hatálya alá tartozó atomerőmű leszerelését a nukleáris biztonságra vonatkozó jogszabályokkal, nevezetesen a 2009/71/Euratom <sup>(1)</sup> tanácsi irányelvvel és a hulladékkezelésre vonatkozó jogszabályokkal, nevezetesen a 2011/70/Euratom <sup>(2)</sup> tanácsi irányelvvel összhangban kell megvalósítani. A kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok biztonságos kezelése iránti végső felelősség Litvániáé.

jogszabályoknak. Az e rendelet hatálya alá tartozó atomerőmű leszerelését a nukleáris biztonságra vonatkozó jogszabályokkal, nevezetesen a 2009/71/Euratom tanácsi irányelvvel<sup>(1)</sup> és a hulladékkezelésre vonatkozó jogszabályokkal, nevezetesen a 2011/70/Euratom tanácsi irányelvvel<sup>(2)</sup> összhangban kell megvalósítani. A nukleáris biztonsággal, valamint a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok biztonságos kezelésével kapcsolatos végső felelősség Litvániáé. ***A 2011/70/Euratom irányelv azonban lehetővé teszi, hogy az Unió leszerelési projektek széles köréhez járuljon hozzá, beleértve a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok tárolását és végleges elhelyezését. Míg a 2011/70/Euratom irányelv rögzíti, hogy a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelésének költségeit azoknak kell viselniük, akiknél ezek az anyagok keletkeznek, ez a rendelkezés nem alkalmazható visszamenőleges hatállyal Litvániára, amely az Ignalina atomerőművet az említett irányelv elfogadása előtt állította le, így nem volt abban a helyzetben, hogy elegendő forrást gyűjthessen a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok tárolására és végleges elhelyezésére.***

---

<sup>1</sup> A Tanács 2009. június 25-i 2009/71/Euratom irányelve a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági közösségi keretrendszerének létrehozásáról (HL L 172., 2009.7.2., 18. o.).

<sup>2</sup> A Tanács 2011. július 19-i 2011/70/Euratom irányelve a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok felelősségteljes és biztonságos kezelését szolgáló közösségi keret létrehozásáról (HL L 199., 2011.8.2., 48. o.).

---

<sup>1</sup> A Tanács 2009. június 25-i 2009/71/Euratom irányelve a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági közösségi keretrendszerének létrehozásáról (HL L 172., 2009.7.2., 18. o.).

<sup>2</sup> A Tanács 2011. július 19-i 2011/70/Euratom irányelve a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok felelősségteljes és biztonságos kezelését szolgáló közösségi keret létrehozásáról (HL L 199., 2011.8.2., 48. o.).

#### Indokolás

*A 2011/70/Euratom irányelv (13) preambulumbekzdése egyértelműen kijelenti, hogy a Közösség részt vett különböző leszerelési tevékenységek pénzügyi támogatásában, beleértve a*

kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelését is. A „radioaktív hulladékok kezelésének” meghatározása magában foglalja többek között a tárolást és a végleges elhelyezést is.

#### Módosítás 4

##### Rendeletre irányuló javaslat 4 preambulumbekzdés

*A Bizottság által javasolt szöveg*

(4) Elismerve, hogy a Szovjetuniótól örökölt két 1500 MW teljesítményű RBMK reaktorral rendelkező Ignalina atomerőmű idő előtti leállítása és az azt követő leszerelése példa nélküli, és Litvánia számára kivételes pénzügyi terhet jelentett, amely az ország méretével és gazdasági erejével nem áll arányban, a 4. jegyzőkönyv leszögezte, hogy az Ignalina-program keretében biztosított uniós támogatásnak zavartalanul folytatódnia kell és a 2006 utáni időszakra is meghosszabbításra kerül, a következő pénzügyi keret időszakára.

*Módosítás*

(4) Elismerve, hogy a Szovjetuniótól örökölt, **a Csernobilban használtakhoz hasonló** két 1500 MW teljesítményű **(grafitmoderátoros, csatorna típusú)** RBMK reaktorral rendelkező Ignalina atomerőmű idő előtti leállítása és az azt követő leszerelése példa nélküli – **mivel a gyakorlatban a világ egyetlen pontján sem volt példa hasonló felépítésű reaktor leszerelésére** –, és Litvánia számára kivételes pénzügyi terhet jelentett, amely az ország méretével és gazdasági erejével nem áll arányban, a 4. jegyzőkönyv leszögezte, hogy az Ignalina-program keretében biztosított uniós támogatásnak zavartalanul folytatódnia kell, és **az** a 2006 utáni időszakra is meghosszabbításra kerül, a következő pénzügyi keret időszakára, **egészen a jelenleg 2038-ra tervezett végső leállítás időpontjáig**.

#### Módosítás 5

##### Rendeletre irányuló javaslat 10 preambulumbekzdés

*A Bizottság által javasolt szöveg*

(10) Ezenfelül a programnak garantálnia kell a program során szerzett ismeretek terjesztését a többi tagállam felé, továbbá az együttműködést és a szinergiát a többi releváns, Bulgáriában és Szlovákiában zajló leszerelési tevékenységeket támogató uniós programmal, valamint az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontjával;

*Módosítás*

(10) Ezenfelül a programnak garantálnia kell a program során szerzett ismeretek terjesztését a többi tagállam felé, továbbá az együttműködést és a szinergiát a többi releváns, Bulgáriában és Szlovákiában zajló leszerelési tevékenységeket támogató uniós programmal, valamint az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontjával.



*mivel az ilyen intézkedések képviselik a legnagyobb hozzáadott értéket az Unió számára.*

*Ahhoz, hogy ezek az intézkedések a lehető legnagyobb uniós hozzáadott értéket eredményezzék, az ismeretek terjesztéséhez kapcsolódó finanszírozás nem képezheti részét a leszerelési munkálatok finanszírozásának, hanem annak egyéb uniós pénzügyi forrásokból kell származnia.*

## Módosítás 6

### Rendeletre irányuló javaslat 11 preambulumbekkezdés

*A Bizottság által javasolt szöveg*

(11) Az Igalina atomerőmű leszereléséhez – a biztonság és a lehető legnagyobb hatékonyság garantálása érdekében – az elérhető legjobb műszaki szakértői háttérrel kell igénybe venni, kellő figyelmet fordítva a leszerelés által érintett létesítmények természetére és technológiai jellemzőire, tekintetbe véve a legjobb nemzetközi gyakorlatokat is.

*Módosítás*

(11) Az Igalina atomerőmű leszereléséhez – a biztonság és a lehető legnagyobb hatékonyság garantálása érdekében – az elérhető legjobb műszaki szakértői háttérrel kell igénybe venni, kellő figyelmet fordítva a leszerelés által érintett létesítmények természetére és technológiai jellemzőire, tekintetbe véve a legjobb nemzetközi gyakorlatokat is **és versenyképes fizetést biztosítva a szakképzett személyzet számára.**

#### *Indokolás*

*Az Igalina atomerőművel kapcsolatos egyik kihívás az, hogy a fizetések gyakran nem vonzóak a szakemberek számára, akik sok esetben máshol keresnek munkát. Ez kihatással lehet a leszerelési munkálatok minőségére.*

## Módosítás 7

### Rendeletre irányuló javaslat 12 preambulumbekkezdés

*A Bizottság által javasolt szöveg*

(12) Annak érdekében, hogy az e rendeletben odaítélt uniós támogatás a legnagyobb hozzáadott értéket teremtsen, a **Bizottság és Litvánia gondoskodni fog** a leszerelési folyamat alakulásának hatékony nyomon követéséről és ellenőrzéséről,

*Módosítás*

(12) Annak érdekében, hogy az e rendeletben odaítélt uniós támogatás a legnagyobb hozzáadott értéket teremtsen, a **Bizottságnak és Litvániának gondoskodnia kell** a leszerelési folyamat alakulásának hatékony nyomon követéséről

*jóllehet a leszerelésért a felelősség végső soron Litvániát terheli.* Ez magában foglalja az előrehaladás és a teljesítmény hatékony *mérését*, valamint szükség esetén korrekciós intézkedések bevezetését.

és ellenőrzéséről. Ez magában foglalja az előrehaladás és a teljesítmény hatékony *nyomon követését*, valamint szükség esetén korrekciós intézkedések bevezetését *Litvánia és az Unió részvételével.*

## Módosítás 8

### Rendeletre irányuló javaslat 16 preambulumbekzdés

*A Bizottság által javasolt szöveg*

(16) A programot az Európai Unió és Litvánia közös pénzügyi hozzájárulásával kell lefolytatni. Az *Európai Unió által biztosított társfinanszírozás felső határértékét* a korábbi programok során kialakított társfinanszírozási gyakorlatoknak megfelelően meg kell határozni. A *hasonló uniós programoknál alkalmazott gyakorlatot és Litvánia gazdasági megerősödését figyelembe véve az Ignalina leszerelési program kezdete és a jelen rendelet által finanszírozott tevékenységének megvalósításának végéig* az uniós társfinanszírozási arány *nem haladhatja meg* a támogatható költségek *80%-át*. A fennmaradó *társfinanszírozási összeget* Litvániának vagy az Unió költségtétől eltérő más forrásoknak – nevezetesen nemzetközi pénzügyi szervezetnek és más *adományozóknak* – *kell biztosítania*.

*Módosítás*

(16) A programot az Európai Unió és Litvánia közös pénzügyi hozzájárulásával kell lefolytatni. *A 2003. évi csatlakozási okmány 4. jegyzőkönyve rögzíti, hogy az Ignalina-program keretében nyújtott uniós hozzájárulás mértéke egyes intézkedések esetében az összes kiadás 100%-át is elérheti.* A korábbi programok során kialakított társfinanszírozási gyakorlatoknak megfelelően meg kell határozni *az Európai Unió által biztosított társfinanszírozás küszöbértékét.* *Figyelembe véve a bulgáriai, szlovákiai és litvániai atomerőművek leszerelését segítő uniós támogatási programok értékeléséről és végrehajtásáról szóló 2018. évi bizottsági jelentés eredményeit és Litvánia azon politikai kötelezettségvállalását, hogy 14%-kal járul hozzá a leszerelés teljes költségéhez,* az uniós társfinanszírozási arány *az Ignalina leszerelési program kezdetétől az e rendelet keretében finanszírozott tevékenységek megvalósításának végéig* a támogatható költségek *86%-a kell hogy legyen.* A fennmaradó *társfinanszírozást* Litvániának és az Unió költségtétől eltérő más forrásoknak *kell biztosítania. Törekedni kell más finanszírozási források bevonására,* nevezetesen nemzetközi pénzügyi *intézményektől* és más *adományozóktól.*

## Módosítás 9

### Rendeletre irányuló javaslat 16 a preambulumbekkezdés (új)

*A Bizottság által javasolt szöveg*

*Módosítás*

**(16a) Az Ignalina-programon kívül továbbra is Litvániáé a végső felelősség az Ignalina régióban folytatott fejlesztésekért és beruházásokért, amely régióban alacsonyak a jövedelmek és az országban a legmagasabb a munkanélküliségi ráta, és ennek oka főként az Ignalina atomerőmű leállítása, amely a régió legnagyobb munkaadója volt.**

*Indokolás*

*Nem szabad alábecsülni az Ignalina régióban és különösen a többnemzetiségű Visaginas városában fennálló társadalmi-gazdasági problémák súlyosságát. Litvánia számára ez mind pénzügyi, mind politikai szempontból komoly kihívást jelent.*

## Módosítás 10

### Rendeletre irányuló javaslat 19 preambulumbekkezdés

*A Bizottság által javasolt szöveg*

*Módosítás*

(19) A program a 2011/70/Euratom tanácsi irányelv szerint **foljó** litván nemzeti program hatálya alá tartozik.

(19) A program a 2011/70/Euratom tanácsi irányelv szerint **zajló** litván nemzeti program hatálya alá tartozik, **és ezen irányelv sérelme nélkül hozzájárulhat annak végrehajtásához.**

## Módosítás 11

### Rendeletre irányuló javaslat 23 a preambulumbekkezdés (új)

*A Bizottság által javasolt szöveg*

*Módosítás*

**(23a) Az Ignalina atomreaktor leszerelésének Unió általi pénzügyi támogatása történelmi okokból teljes mértékben indokolt, azonban a programnak nem szabad precedenst**

*teremtenie az uniós források más atomreaktorok leszerelésének finanszírozására való felhasználásához. Minden tagállam erkölcsi kötelessége kell hogy legyen, hogy a kiegészítő fűtőelemekkel és radioaktív hulladékokkal, ezen belül a meglévő nukleáris létesítmények leszerelésével összefüggésben várhatóan keletkező radioaktív hulladékokkal kapcsolatban ne hárítson indokolatlan terheket a jövő nemzedékeire. A nemzeti szakpolitikáknak „a szennyező fizet” elven kell alapulniuk.*

#### *Indokolás*

*A 2011/70/Euratom tanácsi irányelv (24) preambulumbekzdése. A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a kiegészítő fűtőelemek és radioaktív hulladék kezelésére szolgáló létesítmények és/vagy tevékenységek biztonságáért a felelősséget elsődlegesen az engedélyes viselje, ugyanakkor a tagállamokat terheli a végső felelősség a területükön keletkezett kiegészítő fűtőelemek és radioaktív hulladék kezeléséért. A 2011/70/Euratom tanácsi irányelv 4. cikke (3) bekezdésének e) pontja.*

#### **Módosítás 12**

##### **Rendeletre irányuló javaslat 23 b preambulumbekzdés (új)**

*A Bizottság által javasolt szöveg*

*Módosítás*

*(23b) A 2006/851/Euratom bizottsági ajánlás szerint „a szennyező fizet” elvet követve a nukleáris létesítmények üzemeltetőinek a létesítmény aktív élettartama alatt megfelelő pénzügyi forrásokot kell elkülöníteniük a jövőbeli leszerelés költségeinek fedezésére.*

#### **Módosítás 13**

##### **Rendeletre irányuló javaslat 3 cikk – 1 bekezdés**

*A Bizottság által javasolt szöveg*

*Módosítás*

(1) A program általános célkitűzése, hogy Litvánia támogatást kapjon az

(1) A program általános célkitűzése, hogy Litvánia **megfelelő** támogatást kapjon

Ignalina atomerőmű leszerelésének végrehajtásához, különös **hangsúllyal** az Ignalina atomerőmű leszereléséhez kapcsolódó sugárbiztonsági kihívások **leküzdésén, és hogy a nukleáris leszerelésről szerzett ismeretek széles körben elterjedjenek az EU tagállamaiban.**

az Ignalina atomerőmű leszerelésének **biztonságos** végrehajtásához, különös **hangsúlyt fektetve** az Ignalina atomerőmű leszereléséhez kapcsolódó sugárbiztonsági kihívások **leküzdésére, beleértve a kiégett fűtőelemek átmeneti tárolására szolgáló létesítmények biztonságossá tételét.**

## Módosítás 14

### Rendeletre irányuló javaslat 3 cikk – 2 bekezdés

*A Bizottság által javasolt szöveg*

(2) A program **konkrét** célja az ignalinai berendezések és reaktorok leszerelése és sugármentesítése a leszerelési tervvel összhangban, a múltban és a leszerelés során keletkezett hulladék biztonságos kezelése, **valamint az ennek során létrejött ismeretek elterjesztése az uniós érdekelt felek között.**

*Módosítás*

(2) A program **fő** célja az ignalinai berendezések és reaktorok leszerelése és sugármentesítése a leszerelési tervvel összhangban, **valamint** a múltban és a leszerelés során keletkezett hulladék **további** biztonságos kezelése.

## Módosítás 15

### Rendeletre irányuló javaslat 3 cikk – 2 a bekezdés (új)

*A Bizottság által javasolt szöveg*

*Módosítás*

**(2a) A program további kiegészítő célkitűzése annak biztosítása, hogy a nukleáris leszerelésről szerzett ismeretek széles körben elterjedjenek az EU összes tagállamában. A kiegészítő célkitűzést a nukleáris létesítmények leszerelésére és a radioaktív hulladékok kezelésére irányuló pénzügyi támogatási program finanszírozza (COM(2018)0467).**

## Módosítás 16

**Rendeletre irányuló javaslat**  
**3 cikk – 3 bekezdés**

*A Bizottság által javasolt szöveg*

(3) A **konkrét** célkitűzés részletes leírását az I. melléklet tartalmazza. **A 12. cikk (2) bekezdésében lefektetett vizsgálóbizottsági eljárásnak megfelelően az Európai Bizottság végrehajtási aktusok révén módosíthatja az I. mellékletet.**

*Módosítás*

(3) A **fő** célkitűzés részletes leírását az I. melléklet tartalmazza.

*Indokolás*

*Az I. melléklet a rendelet lényeges részét képezi, ezért a rendelet elfogadását követően nem módosítható.*

**Módosítás 17**

**Rendeletre irányuló javaslat**  
**4 cikk – 1 bekezdés**

*A Bizottság által javasolt szöveg*

(1) A programnak a 2021–2027 közötti időszakban történő végrehajtására szánt pénzügyi keretösszeg folyó áron **552 000 000 EUR.**

*Módosítás*

(1) A programnak a 2021–2027 közötti időszakban történő végrehajtására szánt pénzügyi keretösszeg folyó áron **780 000 000 EUR, amely a program fő célkitűzésének (leszerelési tevékenységek) végrehajtására használható fel.**

**Módosítás 18**

**Rendeletre irányuló javaslat**  
**7 cikk – 1 bekezdés**

*A Bizottság által javasolt szöveg*

A programban **80%-nál magasabb** összesített uniós társfinanszírozási arány **nem** alkalmazható. A fennmaradó finanszírozást Litvániának és az Uniós költségvetéstől eltérő más forrásoknak kell biztosítania.

*Módosítás*

A programban **86%-os** összesített uniós társfinanszírozási arány alkalmazható. A fennmaradó finanszírozást Litvániának és az uniós költségvetéstől eltérő más forrásoknak kell biztosítania.

**Módosítás 19**

**Rendeletre irányuló javaslat**  
**1 cikk – 4 bekezdés**

*A Bizottság által javasolt szöveg*

(4) A 2021 és 2027 közötti finanszírozási időszakban felmerülő főbb sugárbiztonsági kihívásokat a P.1, P.2 és P.4 jelű tételekhez tartozó intézkedések hivatottak megoldani. A reaktormagok leszerelése a P.2 jelű tétel alá tartozik. **A P.3 jelű tétel kisebb kihívásokkal foglalkozik, míg** a P.0 és a P.5 jelű tétel leszerelést támogató tevékenységeket tartalmaz.

*Módosítás*

(4) A 2021 és 2027 közötti finanszírozási időszakban felmerülő főbb sugárbiztonsági kihívásokat a P.1, P.2, **P.3** és P.4 jelű tételekhez tartozó intézkedések hivatottak megoldani. A reaktormagok leszerelése a P.2 jelű tétel alá tartozik. A P.0 és a P.5 jelű tétel leszerelést támogató tevékenységeket tartalmaz.

*Indokolás*

*A kiegészítő fűtőelemek biztonságos kezelése és tárolása kritikus fontosságú nukleáris biztonsági kérdés. Ezért nem minősíthető pusztán „kisebb kihívásnak”.*

**Módosítás 20**

**Rendeletre irányuló javaslat**  
**1 melléklet – 5 bekezdés – 1 táblázat – P.3. tétel**

*A Bizottság által javasolt szöveg*

1. táblázat

#	Tétel	Prioritás
P.3.	A kiegészítő nukleáris fűtőelemek kezelése	<b>II.</b>

*Módosítás*

1. táblázat

#	Tétel	Prioritás
P.3.	A kiegészítő nukleáris fűtőelemek kezelése	<b>I.</b>

## Indokolás

*A kiégett fűtőelemek biztonságos kezelése kritikus fontosságú nukleáris biztonsági kérdés. Ezért nem minősíthető pusztán „kisebb kihívásnak”.*

### Módosítás 21

#### Rendeletre irányuló javaslat 1 melléklet – 7 bekezdés

*A Bizottság által javasolt szöveg*

7. A program nem terjed ki a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok mélységi geológiai tárolókban történő elhelyezésére, **ezeket a feladatokat a 2011/70/Euratom tanácsi irányelv értelmében Litvániának a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelésére létrehozott saját nemzeti programja keretében kell megoldania.**

*Módosítás*

7. **Míg a program a 2021 és 2027 közötti időszakban** nem terjed ki a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok mélységi geológiai tárolókban történő **végleges** elhelyezésére, **Litvánia és az Unió kellő időben egyeztetéseket kezd a program e tevékenységekre való esetleges kiterjesztéséről a következő többéves pénzügyi kereten belül.**

## Indokolás

*Litvánia nem tudott forrást gyűjteni a kiégett fűtőelemek végleges elhelyezésére az Ignalina atomerőmű idő előtti leállítása miatt, amely az uniós tagság előfeltétele volt. A Litvániával való szolidaritás jegyében az Uniónak ki kell terjesztenie az Ignalina-programot a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok végleges elhelyezésére a jövőbeni többéves pénzügyi kereten belül, legalább e rendkívül költséges munkálatok kezdeti szakaszának – pl. a megfelelő helyszín megtalálása, kutatás és talajkiemelés – társfinanszírozása érdekében.*



# INDOKOLÁS

## Háttér

Az Ignalina atomerőmű leállítása egyedülálló kihívás Európa nukleáris biztonsága szempontjából, mind az erőmű méretéből, mind pedig a reaktorok műszaki jellemzőiből adódóan. Az Ignalina erőmű a szovjet időkből származó két RBMK-1500 típusú vízhűtésű reaktorral üzemelt. Litvánia a szovjet megszállás alatt kényszerült elindítani az erőművet, amelynek a tervek szerint jóval nagyobb területet kellett kiszolgáltatnia. Az erőmű biztonságos és hatékony leállításának feladata óriási terhet jelent egy Litvánia méretével és gazdasági erejével rendelkező ország számára. A Litvánia uniós csatlakozásáról szóló szerződés 4. jegyzőkönyve előírta, hogy Litvániának a súlyos biztonsági aggályok miatt mindkét reaktort idő előtt le kell állítania. A csernobili típusú grafitmoderátoros reaktorok nem rendelkeztek teljes konténment szerkezettel. Az a következtetés született, hogy a reaktorok jellegüknél fogva nem biztonságosak, mivel tervezésükben alapvető hiányosságok vannak. Az Unió pedig arra vállalt kötelezettséget, hogy biztosítja a leszerelési programhoz létfontosságú támogatást, és segítséget nyújt Litvániának a leszerelésből adódó energiabiztonsági kihívások kezelésében.

## A javasolt rendelet

Az előadó üdvözli a javasolt rendeletet, amelyben az Unió fenti törekvés iránti változatlan elkötelezettsége nyilvánul meg. Ugyanakkor úgy véli, hogy néhány fontos kiigazításra van szükség, különösen a program megfelelő finanszírozásának biztosítását illetően.

## Igényelt finanszírozás

Az előadó kéri a következő többéves pénzügyi keretben az uniós hozzájárulás 780 millió EUR-ra való megemelését. Valamennyi érintett partner, akikkel az előadó találkozott – a litván kormánytisztviselőktől és az atomerőművek üzemeltetésére szakosodott és független szakértőktől kezdve a Bizottság és az EBRD képviselőiig –, egyetértett ezzel az összeggel, bár a támogatások időzítését illetően felmerültek vitás kérdések. A jelenlegi javaslat ugyanis (amely 552 millió EUR felosztását irányozza elő a 2021–2027 közötti időszakban) nem veszi figyelembe, hogy a 2. blokk leszerelése, amely 2026-ban veszi kezdetét, 2027-nél tovább fog tartani, ugyanakkor e feladatra már a munkálatok megkezdése előtt össze kell gyűjteni a szükséges forrásokat. Másrészt a nemzeti szabályozó hatóság nem lesz abban a helyzetben, hogy engedélyezni tudja a 2. reaktorblokk leszerelésének megkezdését.

Nem szabad megfeledkezni arról, hogy az Ignalina leszerelési programja egy kihívásokkal teli szakaszhoz közeledik, mégpedig a grafitmagos 1. és 2. reaktorblokk leszereléséhez. Ez a szakasz visszafordíthatatlan: a leszerelési és sugármentesítési tevékenységeknek rendezett módon, megszakítás nélkül kell zajlaniuk a kockázatok és a sugárzásveszély elkerülése

érdekében. Ha nem sikerülne elegendő forrást biztosítani, a 2. blokk leszerelése 4 évre felfüggesztésre kerülne, ami végső soron jelentősen növelné a projekt összköltségét, és veszélyeztetné Európa nukleáris biztonságát. Elveszne a szakképzett munkaerő, és a leszerelés teljes végrehajtását – amelyet jelenleg 2038-ra terveznek – el kellene halasztani. Ráadásul a felfüggesztés társadalmi-gazdasági válságot idézne elő Litvániának ebben a – már most is viszonylag szegény – régiójában. Ezenkívül rontaná az Unió megítélését is az országban, amely gondosan végrehajtotta a csatlakozási szerződésben előírt feladatait, hiszen idő előtt leállította az Ignalina atomerőművet, és a leszerelési tevékenységeket példamutatóan végezte.

Meg kell jegyezni, hogy az Ignalina-programon kívül továbbra is Litvániáé a végső felelősség az Ignalina régióban folytatott fejlesztésekért és beruházásokért, amely régióban alacsonyak a jövedelmek és az országban a legmagasabb a munkanélküliségi ráta, és ennek oka főként az atomerőmű leállítása, amely a régió legnagyobb munkaadója volt. Ez súlyos terhet jelent az ország számára. Politikailag is érzékeny kérdés, mivel a régióban – és különösen Visaginas városában, ahol az atomerőmű található – túlnyomórészt etnikai kisebbségek élnek.

Az előadó javasolja továbbá azt is, hogy az ismeretek terjesztéséhez kapcsolódó tevékenységek, bár fontosak, ne vonjanak el túl sok forrást a fő célkitűzéstől, azaz az atomerőmű biztonságos és időben történő leszerelésétől. Az ismeretek terjesztése kiegészítő célkitűzés (az Ignalina-programot létrehozó 4. jegyzőkönyvben nem szerepel), és finanszírozásával a jelenlegi leszerelési tervben nem számoltak. Ezért helyénvaló lenne külön finanszírozást bevezetni erre a célkitűzésre vonatkozóan annak érdekében, hogy a leszerelési munkálatoktól ne vonjanak el forrásokat.

### **Társfinanszírozási arányok**

A jelenlegi javaslat, miszerint 80%-ban állapítsák meg az uniós társfinanszírozási arány felső határát, olyan új követelményt vezet be, amely nincs összhangban a 4. jegyzőkönyvvel (amely egyes intézkedések esetében 100%-os uniós finanszírozásról rendelkezik), sem pedig a mostani gyakorlattal (az EU–Litvánia közötti társfinanszírozási arány jelenleg körülbelül 86%–14%). Ellentétben azzal az állítással, hogy egy tagállam magasabb hozzájárulása nagyobb teljesítményt eredményez, a Bizottság a Litvániában, Szlovákiában és Bulgáriában végrehajtott leszerelési tevékenységeket értékelve nem talált erre bizonyítékot, és arra a következtetésre jutott, hogy az Ignalina-program a jelenlegi társfinanszírozási gyakorlat mellett hatékonyan és eredményesen halad előre, és „a nemzeti hozzájárulások jelenlegi mértéke alkalmasnak tűnik a megfelelő hatékonyság fenntartására”.

A program elindítása óta Litvánia körülbelül 14%-kal járult hozzá a közvetlenül a leszerelést szolgáló tevékenységekhez. Mivel azonban az Ignalina-program nem terjed ki egyes kapcsolódó tevékenységekre (például az erőmű fizikai és tűzbiztonságára), Litvánia tényleges hozzájárulása ennél magasabb. A Litvánia hozzájárulásának 20%-ra emelésére vonatkozó

javaslat jelentős pénzügyi terhet jelentene Litvánia számára, és azt a lakosság igazságtalannak tartaná, különösen annak fényében, hogy Litvánia megfelelően teljesítette a csatlakozási szerződésben előírt kötelezettségeit. A jelenlegi arány (86–14%) optimális, és iránymutatásként szolgálhat a jövőbeni projektekhez.

A nagyobb nemzeti hozzájárulás melletti másik érv, vagyis az Európai Számvevőszék jelentésére és „a szennyező fizet” elvre való hivatkozás Litvánia esetében nem érvényes, mivel az Ignalina atomerőművet a Szovjetunió kényszerítette az országra, és azt jóval nagyobb terület kiszolgálására tervezték. Ezenkívül a litván állampolgárok évek óta magasabb energiaköltséget fizetnek az atomerőmű idő előtti leállítása és az energiainport növelésének szükségessége miatt.

### **A program hatálya**

A jelenlegi bizottsági javaslat kizárja a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok mélységi geológiai tárolókban történő végleges elhelyezését, és lényegében Litvániát teszi felelőssé a kiégett fűtőelemek és a hulladék tárolásának és végleges elhelyezésének létfontosságú feladatáért.

Az előadó úgy véli, hogy végső soron, a jövőbeni többéves pénzügyi keretben az Ignalina-programnak a nukleáris hulladék elhelyezésére szolgáló végleges tároló előkészítéséhez is hozzá kell járulnia.

A 2011/70/Euratom tanácsi irányelv, amelyre a javaslat hivatkozik, valójában lehetővé teszi, hogy az Unió leszerelési projektek széles köréhez járuljon hozzá, beleértve a radioaktív hulladékok és a kiégett fűtőelemek tárolását és végleges elhelyezését. Ezen irányelv (13) preambulumbekzdése egyértelműen kijelenti, hogy a Közösség részt vett különböző leszerelési tevékenységek pénzügyi támogatásában, beleértve a radioaktív hulladékok és a kiégett fűtőelemek kezelését is. A „radioaktív hulladékok kezelésének” meghatározása magában foglalja többek között a tárolást és a végleges elhelyezést is.

Míg a 2011/70/Euratom irányelv rögzíti, hogy a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelésének költségeit azoknak kell viselniük, akiknél ezek az anyagok keletkeznek, ez a rendelkezés nem alkalmazható visszamenőleges hatállyal Litvániára, amely az Ignalina atomerőművet az irányelv elfogadása előtt állította le, így nem volt abban a helyzetben, hogy elegendő forrást gyűjthessen a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok tárolására és végleges elhelyezésére.

## AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ELJÁRÁSA

<b>Cím</b>	Javaslat a litvániai Ignalina atomerőmű leszerelését segítő támogatási program létrehozásáról (Ignalina-program), valamint az 1369/2013/EU tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló tanácsi rendeletre	
<b>Hivatkozások</b>	COM(2018)0466 – C8-0394/2018 – 2018/0251(NLE)	
<b>A konzultáció időpontja / Az egyetértésre irányuló kérelem időpontja</b>	23.8.2018	
<b>Illetékes bizottság</b> A plenáris ülésen való bejelentés dátuma	ITRE 10.9.2018	
<b>Véleménynyilvánításra felkért bizottságok</b> A plenáris ülésen való bejelentés dátuma	BUDG 10.9.2018	
<b>Nem nyilvánított véleményt</b> A határozat dátuma	BUDG 13.9.2018	
<b>Előadók</b> A kijelölés dátuma	Rebecca Harms 30.8.2018	
<b>Vizsgálat a bizottságban</b>	8.10.2018	5.11.2018
<b>Az elfogadás dátuma</b>	21.11.2018	
<b>A zárószavazás eredménye</b>	+: 61 -: 2 0: 0	
<b>A zárószavazáson jelen lévő tagok</b>	Zigmantas Balčytis, Bendt Bendtsen, Xabier Benito Ziluaga, David Borrelli, Jonathan Bullock, Cristian-Silviu Bușoi, Jerzy Buzek, Edward Czesak, Jakop Dalunde, Christian Ehler, Fredrick Federley, Ashley Fox, Adam Gierek, Igor Gräzin, Theresa Griffin, András Gyürk, Rebecca Harms, Barbara Kappel, Krišjānis Kariņš, Jaromír Kohlíček, Peter Kouroumbashev, Zdzisław Krasnodębski, Miapetra Kumpula-Natri, Christelle Lechevalier, Janusz Lewandowski, Paloma López Bermejo, Edouard Martin, Tilly Metz, Angelika Mlinar, Csaba Molnár, Nadine Morano, Dan Nica, Angelika Niebler, Morten Helveg Petersen, Miroslav Poche, Carolina Punset, Paul Rübig, Massimiliano Salini, Algirdas Saudargas, Neoklis Sylikiotis, Dario Tamburrano, Patrizia Toia, Evžen Tošenovský, Vladimír Urutchev, Kathleen Van Brempt, Henna Virkkunen, Lieve Wierinck, Hermann Winkler, Anna Záborská, Flavio Zanonato, Carlos Zorrinho	
<b>A zárószavazáson jelen lévő póttagok</b>	Amjad Bashir, Soledad Cabezón Ruiz, Françoise Grossetête, Werner Langen, Olle Ludvigsson, Marian-Jean Marinescu, Clare Moody, Dennis Radtke, Davor Škrlec	
<b>A zárószavazáson jelen lévő póttagok (200. cikk (2) bekezdés)</b>	Michael Detjen, Bolesław G. Piecha, Bronis Ropé	
<b>Benyújtás dátuma</b>	29.11.2018	

**AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG  
NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA**

<b>61</b>	<b>+</b>
ALDE	Fredrick Federley, Igor Gräzin, Angelika Mlinar, Morten Helveg Petersen, Carolina Punset, Lieve Wierinck
ECR	Amjad Bashir, Edward Czesak, Ashley Fox, Zdzisław Krasnodębski, Bolesław G. Piecha, Evžen Tošenovský
EFDD	Dario Tamburrano
ENF	Christelle Lechevalier
GUE/NGL	Xabier Benito Ziluaga, Jaromír Kohlíček, Paloma López Bermejo, Neoklis Sylikiotis
NI	David Borrelli
PPE	Bendt Bendtsen, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Christian Ehler, Françoise Grosseletête, András Gyürk, Krišjānis Kariņš, Werner Langen, Janusz Lewandowski, Marian-Jean Marinescu, Nadine Morano, Angelika Niebler, Dennis Radtke, Paul Rübig, Massimiliano Salini, Algirdas Saudargas, Vladimir Urutchev, Henna Virkkunen, Hermann Winkler, Anna Záborská
S&D	Zigmantas Balčytis, Soledad Cabezón Ruiz, Michael Detjen, Adam Gierek, Theresa Griffin, Peter Kouroumbashev, Miapetra Kumpula-Natri, Olle Ludvigsson, Edouard Martin, Csaba Molnár, Clare Moody, Dan Nica, Miroslav Poche, Patrizia Toia, Kathleen Van Brempt, Flavio Zanonato, Carlos Zorrinho
VERTS/ALE	Jakop Dalunde, Rebecca Harms, Tilly Metz, Bronis Ropė, Davor Škrlec

<b>2</b>	<b>-</b>
EFDD	Jonathan Bullock
ENF	Barbara Kappel

<b>0</b>	<b>0</b>

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás